Kerken te moeten ontraden, wanneer daarbij geen nader verband tusschen de School en de Vrije Universiteit gelegd werd.

Het lag daarom in de lijn der historische ontwikkeling, dat de voorstellers een plan ontworpen hebben, waardoor tegelijk met de verplaatsing der School een zekere samenwerking tusschen de School en de Theologische faculteit kon verkregen worden. Ze hebben daarbij blijkbaar gebruik gemaakt van het plan, dat twee jaar geleden door Ds. Sikkel in *Hollandia* ontwikkeld is geworden, en dat destijds in de kringen der Theologische school met zekere sympathie was begroet. Kort saamgevat kwam het plan hierop neer, dat beide inrichtingen volkomen haar zelfstandigheid zouden behouden; dat aan de Kerken het volle zeggenschap over de School en aan de Universiteit evenzoo het volle zeggenschap over de Theologische faculteit zou verblijven; maar dat de *eenheid* daarin zou worden gezocht, dat de studenten verplicht zouden worden het onderwijs aan beide inrichtingen te volgen, en aan beide scholen examen zouden hebben te doen. Het onderwijs aan de Universiteit zou dan een meer zuiver wetenschappelijk karakter dragen; dat aan de School de wetenschappelijke opleiding geven met het oog op de bediening des Woords. Het voordeel zou dan wezen, dat de studenten van beide inrichtingen konden profiteeren, en dat niet alleen een onaangename concurrentie tusschen School en Universiteit werd vermeden, maar dat ook in de Kerken geen verschil meer zou kunnen gemaakt worden tusschen wie aan de School en wie aan de Universiteit had gestudeerd.

Hoe uitlokkend dit voorstel op papier mocht schijnen, toch kon het reeds om de *practische* bezwaren niet uitvoerbaar worden geacht. Het kwam toch hierop neer, dat de studenten *dubbele* colleges zouden moeten loopen, *dubbele* examens zouden moeten afleggen en *dubbel* collegegeld zouden moeten betalen. De studie in de Theologie zou daarmede zoo verzwaard zijn geworden, dat het de vraag zou wezen, hoeveel studenten zich voor zulk een studie zouden hebben aangemeld. Waar de toevoer van studenten in de Theologie toch reeds zoo gering is en de Kerken voor een dreigend tekort aan candidaten staan, zou het naar onze overtuiging onverantwoordelijk zijn geweest, de lasten der studenten zoo te verzwaren. Het was daarom geen onvriendelijke critiek, dat men dit plan onuitvoerbaar noemde. Zooals het daar lag, was het èn voor de Kerk èn voor de Vrije Universiteit metterdaad onaannemelijk.

Het thans ingediende voorstel van Zaandam's Kerkeraad heeft nu blijkbaar getracht deze practische bezwaren te ondervangen. Het laat de studie aan de Theologische school pas beginnen in het derde theologische studiejaar, zoodat de studiën slechts één jaar parallel zouden loopen. Voorts laat het voorstel de mogelijkheid open, dat sommige vakken alleen aan de Theologische faculteit en andere alleen aan de Theologische school onderwezen worden, zoodat een zekere verdeeling van arbeid mogelijk zou wezen. Wat de collegegelden betreft, zouden de studenten gedurende de twee eerste jaren alleen aan de Vrije Universiteit, gedurende de twee laatste jaren alleen aan de Theologische school te betalen hebben. Voorts zouden de studenten geen dubbele candidaats-examens hebben af te leggen, wat practisch op zeer ernstige bezwaren stuiten zou, maar zou de Vrije Universiteit het candidaatsexamen krijgen en de Theologische school in plaats daarvan het proponentsexamen, dat den candidaat beroepbaar stelde. Terwijl eindelijk ook het recht zou worden gegeven om den hoogleeraren over en weer bepaalde vakken op te dragen, wat geen geringe besparing van kosten zou kunnen geven.

Ongetwijfeld heeft het voorstel door deze zeer ingrijpende veranderingen een geheel ander karakter gekregen en zijn de practische bezwaren tegen het voorstel van Ds. Sikkel daardoor voor een niet onbelangrijk deel uit den weg geruimd. Zonder daarom reeds een definitief oordeel uit te spreken over het voorstel zelf; wat natuurlijk zonder een uitvoerige bespreking van de beginselen, waarvan het uitgaat; en van de paedagogische vraagstukken, die er bij aan de orde komen, niet wel mogelijk zou wezen; mag toch lof gebracht aan den *practischen* zin, die uit dit voorstel spreekt. We waardeeren het, dat in het hart dezer broederen de begeerte opkwam, om trots alle mislukkingen op dat gebied, nog eens een poging te wagen, om saamwerking tusschen de Theologische school en de Theologische faculteit te verkrijgen. En niets zal ons liever zijn, dan wanneer als vrucht van deze poging op de Synode te Zwolle een akkoord zou getroffen worden, waarmede alle partijen zich konden vereenigen. Onze laatste Synoden te Utrecht en te Amsterdam hebben ons zulke verrassende uitkomsten geschonken. Moge de Synode te Zwolle den arbeid der pacificatie voortzetten. Ze zou zeker niet de minst beteekenende in onze kerkelijke historie worden, wanneer ze een oplossing van deze quaestie bracht.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. Houtzagers en met grooten dank ontvangen: van Mevr. de Wed. V. te Kiundert ƒ 2.50; door toedoen van den Hoog-WelGeb. Heer D. Baron Mackay te Ede ƒ 15; van den Heer D. L. te Apeldoorn ƒ 1.

Nogmaals hartelijk dank.

Kootwijk. Ds. J. H. HOUTZAGERS.

Feestafel.

1. N. A. DE GAAY FORTMAN, pred. bij de Geref. Kerk te Amsterdam, JEZUS EIGENDOM IN LEVEN EN STERVEN. W. Kirchner — Amsterdam — 1911.

Den 19en Februari 1871 werd, door PROF. J. I. DOEDES van UTRECHT, de proponent N. A. DE GAAY FORTMAN, in de Ned. Herv. Gemeente van VLEUTEN bevestigd in het ambt.

Dat ambt heeft de toen bevestigde nu veertig jaren bediend.

Drie jaren in de Ned Herv. Gemeente van VLEUTEN, daarna in die van ELDEN, vervolgens in die van VLISSINGEN en toen in die van AMSTERDAM, welke laatste ook hij, door mede te werken aan haar afwerping der synodale organisatie van 1816 en 1852, in den weg der reformatie mocht voeren.

De 19e Februari van dit jaar was alzoo voor Ds. DE GAAY FORTMAN een dag van gedenken.

Van terugsien op een 40-jarige ambtsbediening.

En mét hem hebben velen, zeer velen, dien dag herdacht.

Ook te AMSTERDAM, waar zelfs geen vijf-entwintig jaren vermochten te doen vergeten wat men ook dezen ambtsdrager voor zijn houding in de dagen der DOLEANTIE verplicht is. Waar men waardeering heeft voor den arbeid van den prediker, den zielenzorger zoo vóór, als in en na de dagen van den kerkelijken strijd.

Op Zondag 19 Februari l.l. heeft dan Ds. DE GAAY FORTMAN zijn 40-jarige ambtsbediening in het midden der gemeente herdacht, Hij deed het in een preek uit Romeinen XIV: 7—9, uit welk Schriftwoord hij als hoofdgedachte greep: JEZUS EIGENDOM IN LEVEN EN STERVEN.

Dergelijke preeken dragen altijd een intiem karakter.

Naar het oordeel van mijn vriend DE GAAY droeg de zijne, zooals hij *vóór* de preek schrijft, een voor publikatie tè intiem karakter. Een, naar het mij voorkomt, min juist oordeel en waarvoor ik de zielkundige verklaring vindt in de „natuurlijke schroomvalligheid" van dezen prediker, waarvan hij, als een zijner gebreken, *in* zijn preek belijdenis doet op pagina 7 Dan, toen het verzoek van velen om toch uit te geven tot hem kwam, heeft hij deze zijn schroomvalligheid overwonnen en zijn gedenkrede in het licht gezonden.

Ik ben blij, dat het zoo geloopen is.

Natuurlijke schroomvalligheid is een kwaad ding.

Vooral in onze dagen van onnatuurlijke en daarom onverkwikkelijke vrijmoedigheid.

Van, in bruut-te-lijf-gaan en in ongezouten maar dan toch sterk-gepeperd zeggen, niets en niemand sparende durf; vooral niet sparende de teerheid van fijnbesnaard gemoedsleven of de, zich de weelde van anders-zijn dan de anderen veroorlovende individualiteit.

'n Kwaad ding is die natuurlijke schroomvalligheid voor wie er mee behept is, want tegen dien durf kan hij niet op.

Hij wordt er stil onder en zegt dan maar niets meer, ook al heeft hij wat te zeggen. Hij verliest er al zijn energie om te handelen onder, en gaat niet alleen van zeggen, maar ook van doen den brui geven.

Hij eindigt zelfs met, als onze ARNOLD GRULINX, die Wijze uit de 17e eeuw, ook al zoo'n schroomvallige, tot zich zelf te zeggen: *ubi nihil vales, ibi nihil velis*; wat zooveel zeggen wil als: „waar je toch niets vermag, moet je ook maar niets willen".

Maar 'n kwaad ding is die schroomvalligheid ook voor anderen, want door haar besterft op de lippen veel wat nog zoo onnuttig niet zou zijn om te hooren en veel wat nog zoo onnuttig niet zou zijn indien het tot daad werd doet zij stikken in de geboorte.

Daarom verheugt mij in de meeste gevallen de zelfoverwinning van 'n schroomvallige. En zulk een geval doet zich voor mij nu ook op met deze preek.

Zeker, ook deze gedenk-preek is een intiem stuk, maar dat is nu eenmaal een eigenschap van het genre. Dan, hier is de intimiteit toch niet van dien aard, dat zij het vastleggen van het gesprokene in het gedrukte woord onraadzaam zou maken.

Het intieme zit 'm in die enkele bladzijden waar de prediker van zijn eigen levensloop en van zijn ambtelijk werk, met name in AMSTERDAM, vertelt. Maar, als man van smaak en tact doet hij dat zeer spaarzamelijk. En, wat daarbij deze preek ook voor andere gereformeerden dan de leden der Amsterdamsche kerk belangrijk maakt, is wat de prediker, zoo onder het vertellen van zijn eigen leven en werk door, verhaalt van de toestanden, die hij eertijds in de HERVORMDE KERK doorleefde.

Hij, Ds. DE GAAY FORTMAN, die niet van klinkende leuzen en gepeperde uitdrukkingen houdt, doet dat zoo heel-eenvoudig weg en zonder eenige opzichtigheid. Ik denk hier o. m. aan dezen zin met zijn rake slot op p. 5: „Daar toch reeds jaren achtereen door velen geklaagd en geweend was over het feit, dat in de Hervormde Kerk hun Koning en Heere door het Modernisme straffeloos werd verguisd en Zijn Woord veracht, moest worden verwacht, dat te eeniger tijd een ernstig verzet hiertegen zich zou openbaren, hetwelk niet, als zoo menige tot nu toe gewaagde poging, zou gebroken worden door de vrees voor tijdelijke schade."

Zoo iets vermag te sterken ons kerkelijk bewustzijn; ook dat der jongeren onder ons.

Maar niet alleen als hulpmiddel tot beoefening van de deugd der „kerkelijkheid", maar ook in ander opzicht kan ik de lezing van deze preek, wier geringe omvang in omgekeerde verhouding staat tot haar voornamen inhoud, aanbevelen.

Ds. DE GAAY FORTMAN is 'n man van groote, ook theologische erudiitie en daarbij een „innige" prediker.

Zoowel het een als het ander komt in deze preek uit.

Het eerste, zonder eenig vertoon van geleerdheid, in de duidelijke en heldere verklaring van het Schriftwoord; het andere in de, van diepe kennis van het „geestelijke leven" getuigende en daarbij alle valsche mystiek vermijdende toepassing, die er van het dus verklaarde Schriftwoord in gemaakt wordt.

2. GOUDEN JUBILEUM VAN HET VIJFTIG JARIG BESTAAN VAN DE GEREF. GEM. BURGERSDORP. 1860—1910. Uitgegeven door 't Feestkomité. „Stoom-Drukkerij", Bargersdorp, Kaap-Provincie.

Het was ten vorigen jare een halve eeuw geleden, dat, mee naar aanleiding van den strijd over de „Evangelische Gezangen" in het district BURGERSDORP in de Kaap-Kolonie, een aantal leden der NED. GEREF. KERKEN, uit deze kerkgemeenschap zijn getreden en zich onder Ds. D. POSTMA tot een Gereformeerde Gemeente vereenigden. „Een Gemeente", zooals het in de op p. 24 van dit werk afgedrukte „Acte van Afscheiding" staat te lezen „in *leer, dienst* en *tucht*, overeenkomende met de van ouds bekende Gereformeerde Kerk van Nederland, zooals die zich heeft geopenbaard te Dordrecht in de jaren 1618 en 1619".

Later is deze gemeente de moedergemeente van een aantal andere geworden.

Dit feit nu is feestelijk herdacht, en de secretaris der Feestcommissie, de heer J. D. LENSING, zond ook aan DE HERAUT van dit gouden jubileum het gedenkboek.

Als bijdrage tot de kennis van het gereformeerde leven in Zuid-Afrika kan dit boek dienst doen.

Ook de „Dopperskerk" toch zooals zij smadelijk genoemd wordt, heeft voor dat leven beteekenis.

Ds. D. POSTMA MZN. B. A., opent het boek met DE GESCHIEDENIS DER GEREF.-GEMEENTE BURGERSDORP, een duidelijk geschreven en met afdruk van officieele stukken wèl gedocumenteerd historisch overzicht. Volgt Ds. M. POSTMA M. A. met zijn, naar aanleiding van Openb. 3: 7—13, naar het mij voorkomt, zeer geslaagde GEDENKREDE. Daarna een in 't Afrikaans geschreven verhandeling van Ds. P. C. SNIJMAN B. A. over GEREFORMEERD ONDERWIJS. Het bleek mij daaruit bij vernieuwing, dat ook voor zulke niet alledaagsche onderwerpen de Afrikaansche taal een zeer geschikt voertuig is. Maar ook bleek mij deze verhandeling leesenswaardig voor de kennis van „die posisie van 't gereformeerde onderwijs in die Kaap Kolonie". Zoo, waar de spreker het heeft over het dualisme tusschen belijdenis en vakpraktijk bij vele onderwijzers, als gevolg van hun opleiding. „Want die handboeke van ons aankomende onderwijzers is allesbehalve gereformeerd". — „Wanneer hul gevraag word of hul al zoo iets gelees het als „Christelijk Nationaal Onderwijs" van Woltjer, of die „Paedagogische Beginselen" van Bavinck, dan moet hul wegsteek, dat hul dit nog nie gedaan het en ook niet weet wat voor invloed die heerschappij van die beginsels, op die inrichting van 'n school moet hê." Verder, IETS OVER GEREFORMEERDE PREDIKING van Ds. T. HAMERSMA wat ook wel ten onrent mag worden gelezen. Eindelijk, als pakkend slot, een goed geschreven, bezield en bezielend artikel van Dr. S. D. DU TOIT: HET CALVINISME EN ONS VOLK.

Niet alleen voor de kennis van het kerkelijke, maar van heel het calvinistische leven in Z.-Afrika, kan dit Gedenkboek, zooals ik reeds mocht opmerken, dienst doen.

Dat leven leeft ook daar weer op.

„De vraag naar de *Geref. Waarheid* is (er), schrijft DU TOIT „weer herleefd". *Calvijn's* naam, nog kort geleden niet meer genoemd, is nu weer bij oud en jong bekend geworden. Ter herinnering aan zijn eeuwfeest is de *Jonge Calvinist* verschenen. Jonge mannen, die den *ridderslag* aan de Universiteit van Dr. Kuyper ontvingen, komen jaarlijks de *dunne rijen* der Z. Afr. Calvinisten versterken".

Het boek is te verkrijgen bij J. D. LENSING, post Bus 5, Burgersdorp, K. K.

G.

Officieele Berichten.

De kerkeraad verzoekt beleefd te willen melden, dat collectanten, om in de gemeente rond te gaan, hun verzoek daartoe drie weken te voren bij den kerkeraad hebben in te zenden.

H. B. S. BAIS, *scriba.*

Enkhuizen, 2 Maart 1911.

De classicale vergadering der classis Barendrecht heeft in hare vergadering van 1 Maart besloten, op de e.k. particuliere Synode der Gereformeerde kerken van Z.-H. ten Z. te brengen het volgende voorstel:

De particuliere Synode der Gereformeerde kerken van Zuid-Holland (Z. G.), van oordeel:

dat het aanhangig ontwerp tot wettelijke regeling van het armbestuur, niet genoegzaam rekening houdt met de plaats, die de diaconieën volgens kerkrechtelijke beginselen innemen in het kerkelijk instituut (v.g.l. art. 5 wetsontwerp), de vrijheid der diaconieën niet genoegzaam eerbiedigt (v.g.l. art. 12 13 en 67 W.O.), en de armenverzorging van overheidswege op een voor de kerken vernederende wijze uitbreidt (v.g.l. art. 27 en 30 W.O.) in stee van de reeds ten aanzien van die punten bestaande bezwaren op te heffen, besluit:

de generale Synode te verzoeken: bij de Hooge Regeering en de Staten-Generaal er op aan te dringen, dat in het wetsontwerp zoodanige wijzigingen worden aangebracht, als noodig zullen zijn, om aan genoemde bezwaren tegemoet te komen."

Buitenland.

Duitschland. Een kerkelijk proces tegen drie moderne predikanten begonnen.

De opperkerkeraad der Evangelische landskerk van Pruissen en het z.g. „Spruchcollegium" zijn tegen de predikanten Traub van Dortmund, Jatho van Keulen en Graue van Berlijn opgetreden. De moderne gevoelens dezer predikanten hebben wij ook in dit blad besproken, en het kan ons daarom niet verwonderen, dat eindelijk beide colleges tegen hen een kerkelijk proces zijn begonnen. Het bestuur van „de vereeniging van vrienden der Evangelische vrijheid voor Rijnland en Westfalen," schreef daarover een stuk in de *Köln. Zeitung*, waarin verzekerd wordt, dat de vereeniging, er gebeure wat er wil, aan de zijde van den predikant Jatho staan zal.

De bekende *Voss. Ztg.* bespreekt mede het optreden tegen de drie ultra-moderne predikers en spot daarbij met de machteloosheid van den opperkerkeraad tegenover de macht van Rome, bij het bestrijden van het modernisme. Maar het is bekend met hoeveel smaad door de liberalisten van het streven van het hoofd der Roomsche kerk gesproken wordt, om zijn kerk van den zuurdeesem van het modernisme te bevrijden. Voorts wordt de predikant Jatho als de geestelijk meest begaafde en meest geziene prediker van Keulen geroemd, achter welken, als men het wagen zou hem aan te tasten, de geheele Protestantsche gemeente van Keulen staat. Voorts wordt de spot gedreven met den eisch van den opperkerkeraad, om bij de „Confirmation" de apostolische geloofsbelijdenis te gebruiken, in plaats van hem vrijheid te geven zijn eigen belijdenis te formuleeren.

Het afwijken van genoemde predikanten moet al erg in het oog geloopen zijn, anders zou de opperkerkeraad niet tegen hen zijn opgetreden. Immers bij genoemd college werd dezer dagen een nieuw lid benoemd, dat de liberale richting is toegedaan, en dit in de plaats van een lid van de positieve richting.

Noorwegen. Strijd over de Vrije Kerk of reorganisatie der Staatskerk.

Het is te betreuren, dat zij, die de herleving van het land der Noren zoeken, door het Evangelie, innerlijk verdeeld zijn. De kerk des Heeren is bij hen de twistappel. Er zijn geloovigen, die meenen, dat men de Staatskerk eenvoudig moet prijsgeven om eene vrije kerk te stichten; anderen meenen, dat men de Evangelische Staatskerk behoort vrij te maken, zoodat zij zich als kerk des Heeren kan openbaren. De voorstanders der vrije Kerk hebben hun vereenigingspunt in den „Bond voor Inwendige Zending," in den „Bond voor de Zending in China" en in den „Broederbond." Deze drie organisaties bestaan bijna uit dezelfde personen, alleen is de laatste iets uitgebreider dan de andere.

De mannen, die voor de vrijmaking der staatskerk ijveren, hebben eene vereeniging voor inwendige zending, van welke de „gemeentefaculteit" uitgaat — een soort van theologische school of vrije universiteit, welke opgericht werd wijl aan de staatsuniversiteit geen hoogleeraren gevonden werden, aan wie de opleiding van jongelieden tot den dienst des Woords kon toevertrouwd worden, omdat zij allen meer of minder gepronconceerd tot de moderne richting behooren. Nu moest de inwendige zending, die op eene vrije kerk aanstuurt, deze belangrijke stichting met blijdschap begroeten en haar krachtig gesteund hebben. Doch dit is maar half gedaan. De gemeentefaculteit kwam de inwendige zending der vrij-kerkelijken eigenlijk niet gelegen; immers zij hadden reeds een eigene school tot opleiding van leeken-predikers, en deze kon door de gemeentefaculteit wel eens in het gedrang komen.

Toen de predikant Halvorsen de stichter werd eener partij, die ging werken voor de vrijmaking der Evangelisch-Luthersche landskerk, waren de onkerkelijken daarover niet gesticht. Men betoogde, dat als men de volkskerk tot eene wezenlijke kerk van Christus wilde organiseeren, dit hetzelfde was, als de wereld tot de kerk Gods in te richten. Dan had men eigenlijk nog meer liefde voor de Staatskerk, wijl de Staat haar niet voor eene kerk wilde laten doorgaan. De Staat doet slechts zendingswerk door predikanten, welke door hem onderwezen en aangesteld zijn op bepaalde terreinen, die „gemeenten" genoemd zijn. De moderne theologie wordt daarom door de voorstanders der vrije kerk beschouwd als een middel om de Staatskerk te ondermijnen.

Een der autoriteiten onder hen, die eene vrije kerk willen, schreef onlangs: „Wanneer de staat er geen middel op weet, om een predikant af te zetten, die rationalistische denkbeelden heeft, dan kan men niet zonder meer er van zeggen, dat dit een beklagenswaardige toestand is."

Omgekeerd helpen de modernen de voorstanders der vrije kerk in hun tegenstand tegen de vrijmaking der volkskerk. Aan de eene zijde wil men de kracht van hen, die in de volkskerk op handhaving der Luthersche belijdenis aandringen, aan den anderen kant zoekt men de macht der volkskerk te breken. In de commissie, die ingesteld werd om aan de volksvertegenwoordiging voorstellen te doen tot reformatie der volkskerk, staan de voorstanders der vrije kerk gewoonlijk aan de zijde der liberalen.

Het spreekt van zelf, dat dit niet dan schadelijk werken kan, zoodat voorshands de dingen in Noorwegen wel bij het oude blijven zullen.

Gemengd Nieuws.

Het cijfer der geboorten slinkt ook in Duitschland bestendig. In 1876 waren er op 1000 inwoners nog 42 geboorten; in 1909 was dat getal tot 31 gesonken. Deze vermindering valt minder in het oog, omdat het sterftecijfer tengevolge van de hygienische maatregelen sterk gedaald is; van 29 per duizend, is het tot 18 per duizend geworden.

Het *Evangelische Sonntagsblatt aus Bayern* had in 1888, 16.500 abonné's. Onder de redactie van den predikant Blendingen steeg dit getal tot 49 000. Tien jaar geleden werd de predikant Ostertag redacteur en het aantal abonné's werd 67 000. Het blad stelt zich ten doel zuiver persoonlijk Christendom op den grondslag van de belijdenis der kerk tot bevordering der Evangelisch-Luthersche Landskerk« aan te kweeken.

Voor eenige jaren telde het *Stuttgarter Evang. Sonntagsblatt* het dubbele aantal abonne's.

In China geven vele ambtenaren blijk, dat zij ernstig er naar streven de instructies hunner regeering, om het gebruik van opium te keer te gaan, nauwgezet op te volgen. De Engelsche zendeling T. Bragg schreef hierover het volgende:

Siaochang is een stad, die als een middelpunt van een groote streek moet beschouwd worden. Eenige weken geleden vergaderden sommige voornaame heeren dier stad met onze voornaamste predikers uit de Chineezen, om de vraag te bespreken, wat gedaan worden kon om de ongelukkige opiumslaven te hulp te komen. Na veel bespreking en na een of twee meetings gehouden te hebben, besloot men een asyl voor verslaafden aan den opium te openen. Een geschikt huis werd gevonden en voor het doel ingericht, om hen daarin te ontvangen die met het opiumverbruik wilden breken.

De vergadering benoemde bestuursleden om het asyl te beheeren en te zorgen, dat de candidaten die wenschen toegelaten te worden, geen opium binnensmokkelen. Het hoofd der politie van die plaats werkte hierin krachtig mede en zorgt er voor, dat de politiedienaars die onder hem staan, als wachters optreden.

Men verzocht mij, die in het zendingshospitaal arbeidt, de patienten te behandelen. Dit gaf ons gelegenheid mede te doen aan den nationalen kruistocht tegen den opium. Het gaf ons tevens een goede gelegenheid het Evangelie te brengen tot hen, die onder gewone omstandigheden zoo moeilijk te bereiken zijn. De meeste opuimschuivers behooren tot de klasse van hen die kunnen lezen; zij worden voorzien van Christelijke lectuur.

Een aantal lijders zijn als genezen ontslagen, en alle gaven zij de begeerte te kennen, meer van Gods Woord te hooren, met de bedoeling om zich bij de kerk van Christus te voegen. Dat spreekt van zelf dat zij, die door de hulp van de kerk bevrijd werden van de vreeselijke gewoonte van opium-schuiven, zich aan die kerk verplicht gevoelen en wellicht al te zeer geneigd zijn iets te beloven. Verleden maand kwam iemand uit een andere stad mij bezoeken, om advies te vragen omtrent het openen van een asyl. Dit alles toont duidelijk dat het den Chineezen ernst is het kwaad uit hun midden weg te doen.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

IN EN DOOR HET LEVEN.

II.

VOORTGANG.

Was Hans Starke ook recht gezien bij zijn heer en hield hij ook veel van dezen, toch bestond er tusschen die beiden groot onderscheid en dat niet alleen van rang en stand.

De Bijbel spreekt ons van het verschil tusschen hem „die God dient" en dien „die Hem niet dient." Dit is een onderscheid dat doorgaat tot alle menschen. 't Is maar niet, dat aan den eenen kant staan de „deugnieten" en aan den anderen de „brave menschen". Want al is het veel beter tot de laatsten dan tot de eersten te behooren, toch is elk „braaf" mensch nog volstrekt niet altijd een die God dient. De groote vraag is, of ons hart den Heere toebehoort, of we met lijf en ziel, beide in leven en sterven, Jezus' eigendom zijn en dus niet door eigen deugd, maar door Zijn gerechtigheid het heil verwachten voor tijd en eeuwigheid.

Behoorde mijnheer Knobel ongetwijfeld tot de braven, zijn knecht Hans mocht worden gerekend tot de vromen, iets wat de braafheid niet uit- maar insluit. Hij was de zoon van ouders, die om des geloofs wille waren vervolgd geworden, en zij hadden hem weinig van de wereld mee kunnen geven, maar des te meer rich beijverd, om hem de vreese Gods als den grootsten schat voor te stellen. En de Heere God had hem de genade beweten, dat hij thans zeggen kon: „Ik dien den Heere van mijn jonkheid af."

Bij den heer Knobel, die ook door de ellende van den godsdienstoorlog uit zijn land was gedreven, gelijk we reeds zeiden, had Starke een vriendelijke ontvangst gevonden. Beiden waren geloofsgenooten, dat is geboren uit voorouders, die de dwalingen van Rome hadden verworpen. Doch bij Starke alleen werd het levend geloof gevonden, dat ook in de Hervormers woonde, en hen krachtig maakte. Ook zijn vrouw, die hem een trouwe hulp was, was het een lust den Heere in stilheid en oprechtheid te dienen. Hun eenig lief dochtertje Christina voedden zij op in de vrees des Heeren, die het beginsel der wijsheid is. Gelijk Timotheus werd zij van jongs af in de Schrift onderwezen, wat een groot voorrecht is, als men maar niet vergeet, dat de kennis der waarheid wel door het hoofd haar weg neemt, maar toch moet komen tot het hart.

Niet ver van het heerenhuis, waarin de grondbezitter woonde, stond een oude kerk met een klokkentoren. Deze beide hadden vroeger behoord tot het kasteel dat, zoo als wij zeiden, reeds lang was verdwenen. De grond echter behoorde nog aan den heer Knobel, die ook voor het onderhoud van de kerk en den toren zorgde. Dicht bij de kerk lag een gehucht, dat slechts uit enkele huizen bestond. Ongelukkig was een van die huizen een kroeg, die vrij wat bezoekers uit den omtrek tot zich trok.

Nu gebeurde het, dat het leien dak van den toren, eens door een storm duchtig werd beschadigd, zoodat Starke naar Michel den leidekker werd gestuurd, om hem te vragen den schade te herstellen. Michel woonde in Onnabruck, maar was in het gehucht goed bekend, ook als een trouw bezoeker van de kroeg.

Toen Michel zijn werk zou gaan doen, wipte hij eerst even bij den kastelein aan, die den sleutel van den toren bewaarde, en ging daarop naar boven om zijn werk te doen. Weldra bevond hij zich op de bovenste omgang vlak bij den weerhaan. Hij bezag echter dat hij 't werk alleen niet af kon, en zou dus den volgenden dag met een knecht terug komen. Daar zoo iets zelden voorkwam, en er dien volgenden dag geen school was, vond Michel toen hij kwam een aantal kinderen en ook vrij wat volwassenen, dicht bij den toren bijeen om hem zijn werk te zien verrichten.

Toen de leidekker en zijn knecht boven gekomen waren, begonnen ze een soort van steiger te maken, en Michel ging daarbij op een goot staan. Of nu dese wat zwak was, dan wel dat de man zich niet goed vast hield, genoeg hij gleed uit. De lieden beneden hoorden een angstigen schreeuw, en gelijktijdig zagen zij hoe Michel over de lage leuning van de omgang beensloeg en naar beneden tuimelde. Ouden en jongen die het zagen, gilden het uit van schrik en drongen bijeen naar de plek waar hij was neergekomen, niet anders meenende dan de man was dood.

Voorzichtig wilden ze den leidekker opheffen, die met gesloten oogen op den grond lag. Doch stelt u hun verbazing voor toen Michel, zoodra men hem had aangeraakt, plotseling de oogen opende en in plaats van te kermen van pijn, de omstanders aankeek, als wilde hij zeggen: „Wat beduidt die drukte?" Een oogenblik later stond hij, zonder eenige hulp op, en riep: „Komt maar hier, vrienden. 't Is alles nog best afgeloopen. Ik ben wel wat gauwer naar beneden gekomen, dan ik dacht. Maar dat heeft me geen kwaad gedaan, zoo als jelui ziet!"

Ouden en jongen traden naderbij. Ze hadden voor hun oogen zoo pas Michel van den hoogen toren zien vallen; ze hadden niet anders gemeend, of hij zou verpletterd zijn, en zie thans stond hij levend, ja ongedeerd onder hen.

„Heb je geen pijn ergens Michel?" riep er een.

„Nergens," was 't antwoord; „ik voel me net zoo goed als eerst. Ja, je moet maar gelukkig wezen."

Toen allen zich overtuigd hadden dat de leidekker werkelijk geen het minste letsel had bekomen, ging er een groot gejuich op. Ieder wilde hem de hand drukken.

„Dat is een bijzondere bewaring geweest, meester Michel," sprak een buurvrouw. „Ge moogt God wel hartelijk danken."

De leidekker zei daar niet veel op. Blijkbaar hoorde hij van zoo iets liever niet. Zoo is de mensch die buiten God leeft zelfs als de Heere hem tegent en wonderlijk bewaart, wil hij dat liefst aan eigen kracht en wijsheid toeschrijven. Want dan heeft hij zelf de eer. Wie God niet dient, blijft liefst in alles ver van Hem; „wij redden het wel zonder God," denken zulke menschen, Maar gelijk de dichter Bzets terecht opmerkt: „die dat zeggen zinken."

Onder degenen, die Michel's val en wonderlijke bewaring mee aanschouwd hadden, behoorde ook Christina Starke. Zij kende Michel heel goed, wijl hij dikwijls op „Rust best" kwam om een karweitje te doen. Van vader Starke hield Michel niet: die was hem te „fijn." Maar Christientje mocht hij heel graag lijden, en als hij op het landgoed kwam verzuimde hij zelden: met haar een poosje te praten, of anders althans in de buurt te hooren hoe zij het maakte.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Gramsbergen, W. van 't Sant, cand. te Sleeuwijk. — Oldemarkt, O. N. Oosternof, te Westerbork (Dr.). — Baarn, J. L. Schouten, te Watergraafsmeer.

BEDANKT: Ulrum (Gr.), H. Thomas, te Berlikum.

Duisburg. Zondagmiddag 26 Februari nam onze geachte herder en leeraar Ds. Z. Hoek, beroepen